

Gaasivõrgu liitumistasu arvestamise metoodika

Powerwind OÜ

Registreerimise nr 12873064

Aadress: Ahtri tn 6

10151 Tallinn, Harju maakond

Sissejuhatus

Käesolev metoodika on välja töötatud gaasi võrguettevõtja Powerwind OÜ poolt liitumistasu arvutamise aluseks olevate kriteeriumite läbipaistvuse tagamiseks ning võrdse kohtlemise printsiibi järgimiseks liitumistasu arvutamisel.

Uue liitumise väljaehitamisel lähtutakse optimaalsest võrgu konfiguratsioonist, gaasipaigaldiste ohutusest keskkonnale ja varale, heast inseneritavast ja efektiivseimast lahendusest tarbija jaoks.

Eeldatav gaasitrassi ning muude teostatavate investeeringute maksumused põhinevad turuhindadel. Maagaasiseaduse (edaspidi MGS) § 20 lg 1 järgi on võrguettevõtjal õigus võtta võrguga liitujalt põhjendatud liitumistasu.

1. Mõisted

1.1 Võrguga liitumine - MGS § 18 lg 1 tulenevalt on võrguga liitumine MGS tähenduses tarbijapaigaldise või teisele võrguettevõtjale kuuluva võrgu ühendamine võrguga.

1.2 Liitumistasu – tarbijate poolt gaasivõrguga liitumise eest makstav tasu.

1.3 Liitumispiirkond ehk võrgupiirkond – ala, kus kehtivad ühtsed liitumistasu põhimõtted.

1.4 Liitumisinvesteering - uue tarbimisvõimsuse üendamiseks tehtud põhjendatud investeeringud, keskkonnanõuete täitmiseks tehtud kulud ning kvaliteedi- ja ohutusunõuete täitmiseks tehtud kulud.

Liitumisinvesteering jaguneb kaheks:

1.4.1 arenduskohustuse raames teostatavad investeeringud (edaspidi arendusinvesteering), mille eesmärgiks on tagada võrgu selline ülesehitus, mis võimaldab suurendada juba liitunud tarbijatel oma tarbimisvõimsust ning liituda uutel tarbijatel

1.4.2 investeeringud, mis kaetakse tarbijate poolt gaasivõrguga liitumise eest makstavast tasust (liitumistasust).

1.5 Arendusinvesteering – investeering, mille teostamine finantseeritakse võrguteenuse hinna kaudu ning mille kaudu ja mille raames soetatud põhivara lülitatakse reguleeritava vara hulka. Arendusinvesteeringu suurus on ära toodud võrguteenuse hinna kooskõlastamise otsuses.

1.6 Normaalkuupmeeter (Nm^3) on gaasi ruumala, mis on mõõdetud normaalingimustel, st temperatuuril $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ ($273,15\text{ K}$) ja rõhul $1,01325\text{ bar}$ ($101,325\text{ kPa}$). Normaalkuupmeeter väljendab

gaasi kogust standardiseeritud tingimustes, võimaldades võrrelda erinevatel temperatuuridel ja rõhkudel mõõdetud gaasikoguseid ühtsel alusel¹.

2. Liitumistasu arvestamise metoodika

Alljärgnev metoodika on kohandatud Powerwind OÜ gaasi jaotusvõrgu piirkonna oludele ning Konkurentsiameti metoodika nõuetele. Powerwind OÜ arvutab liitumistasu vastavalt piirkonna arenguprognosile ja võrguinvesteeringute jaotusele liitujate poolt tellitud maksimaalse gaasitarbimise suhtes. Võrguettevõtte tegevuspiirkonnas arvestatakse liitumistasu vastavalt alljärgnevale valemile:

$$Lt = \frac{(I_{vp} - A)}{V_{vp}} \times V_l$$

kus:

- L_t — **liitumistasu** ühe liitujapunkti kohta (EUR).
- I_{vp} — **võrgupiirkonna summaarsed liitumisinvesteeringud** (EUR). See on kogu piirkonna võrguinvesteeringute summa, mida võrguettevõtja peab tegema, et teenindada prognoositavat liitumiste arvu ja tarbimist (torustik, kraanisõlmed, mõõtepunktid, SCADA-liides jms).
- V_{vp} — **võrgupiirkonna liitujate summaarne maksimaalne gaasitarbimine** (m³/h või muu sobiv ühik, nt Nm³/h) — summaarne maksimaalne koormus, millele piirkonna investeeringud on dimensioneeritud.
- V_l — **liituja maksimaalne gaasitarbimine** (m³/h või sama ühik nagu V_{vp}) — konkreetse liitujapunkti projekteeritud maksimaalne koormus.
- A — (valikuline) **arendusinvesteering** (EUR) — osa investeeringutest, mida katavad kolmandad osapooled või arendaja (nt detailplaneeringu alusel tehtud infrastruktuuri osa). Kui arendusinvesteeringuid ei ole, siis $A=0$.

Valemi mõte: kogu piirkonna liitumisinvesteering jagatakse liitujate maksimaalsete koormuste suhte alusel; iga liituja tasub oma osakaalu vastavalt tellitud maksimaalsele tarbimisele.

3. Muutujate täpne määratlus ja mõõtühikud

- **I_{vp} (EUR):** sisaldab kõiki võrguinvesteeringuid, mis on vajalikud liitumisala teenindamiseks (materjalid, paigaldus, mõõte- ja turvasüsteemid, liidestused Eleringiga, projektikulu, töövõtukulud). Ei sisalda tarbija-finantseeritud erainvesteeringuid (nt CNG tankla kui tarbija).

¹ Rahvusvaheline standard ISO 13443 „Natural gas — Standard reference conditions“.

- **V_{vp} (m^3/h või Nm^3/h):** summeeritud maksimaalsed vooluhulgad kõigilt prognoositavatelt liitujatelt; kui liitujate maksimaalsed koormused on antud erinevatel töötingimustel, kasutatakse võrreldavat normi (Nm^3/h).
- **V_l (m^3/h või Nm^3/h):** konkreetse liitujapunkti projekteeritud maksimaalne võimsus; kui liitujal on mitmeid tarbimispunkte, summeeritakse need.
- **A (EUR):** investeeringu osa, mille on lubanud katta arendaja, kohalik omavalitsus või muu kolmas osapool; see summa lahutatakse I_{vp} -st enne liitumistasu jagamist.

Mõõtühikute ühtlus: kõik vooluhulga muutujad peavad olema samas ühikus (soovitavalt Nm^3/h). Kui piirkonna planeeringud annavad aastatarbimise (Nm^3/a), teisendatakse see maksimaalseks tunnivooluks vastavalt tehniliselt põhjendatud koormustegurile (nt tipukoormuse osakaal või tarbimisprofiili analüüs).

See tagab, et kõik liitumistasu arvutuses kasutatavad vooluhulgad on omavahel võrreldavad ning valem toimib korrektselt.

4. Käitumisreeglid ja täpsustused

1. **Arendusinvesteeringute käsitus:** kui osa investeeringutest katab arendaja ($A > 0$), lahutatakse see I_{vp} -st enne liitumistasu arvutamist. See tagab, et liitujad ei kata juba kolmandate osapoolte poolt kaetud kulusid.
2. **Tagasimaksed ja kompensatsioon:** kui liitumistasud on kogutud ja hiljem selgub, et investeeringut ei teostatud, tagastatakse liitujatele proportsionaalne osa. Võrguteenuse hinda lisatud arendusinvesteeringu tegemata jätmisel korrigeeritakse võrguteenuse hinda vastavalt Konkurentsiameti otsusele.
3. **Ajastus ja indeksatsioon:** liitumistasud kehtestatakse ja avaldatakse enne liitumiste algust; kui tööde teostus venib üle 12 kuu, indekseeritakse liitumistasu vastavalt liitumislepingus kokkulepitud indeksi (nt EHPI või muu) alusel. Kui tarbijate poolt tasutud liitumistasud on suuremad kui tegelik investeering, siis tagastatakse ülejäänud osa. Kui tegelik investeering on suurem, siis suurendatakse arendusinvesteeringut.
4. **Kliendigrupid ja erihinnad:** suurtarbijad, tööstusliitujad või eriprojektid võivad nõuda eraldi lähenemist (nt tasumine etapiti, tagatised).
5. **Avalik läbipaistvus:** liitumistasu meetodika, valem ja kasutatud sisendid (I_{vp} , V_{vp} , V_l , A) avaldatakse Powerwind veebis. .

Koostas: Ahto Oja
Powerwind OÜ volitatud esindaja
ahto.oja@baltibiometaan.ee
+372 5082990